

R O Z H O D N U T I E

Číslo: 0089/2021/K
Č.sp.: 3864-2021-BA

Bratislava 28. 09. 2021

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor kontroly ako vecne príslušný správny orgán podľa § 9 ods. 1 písm. c) bod 3. v spojení s § 36 ods. 9 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach vo veci uloženia pokuty za porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov rozhodol tak, že účastníkovi konania **GEON, a.s.**, Horská 11/C, 831 52 Bratislava, IČO: 35 925 566

ukladá pokutu

podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach za to, že sa dopustil správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. ae) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach tým, že porušil povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach

vo výške 1 300,- eur
(slovom tisícristo eur).

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví pri výkone svojej pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach zistil, že spoločnosť GEON, a.s., Horská 11/C, 831 52 Bratislava, IČO: 35 925 566 nepredložila v čase od 02. 09. 2020 do 60 dní, t. j. do 31. 10. 2020 úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku na základe zmien ustanovených vo vyhláske č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov, čím porušila povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a dopustila sa správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. ae) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach.

Pokutu spolu vo výške 1 300,- eur je účastník konania povinný uhradiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: SK598180000007000442847, KS 6348, VS 500892021.

Odôvodnenie:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) kontrolou plnenia povinností regulovaných subjektov podľa zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2012 Z. z.“) zistil, že spoločnosť GEON, a.s., Horská 11/C, 831 52 Bratislava, IČO: 35 925 566 (ďalej len „spoločnosť GEON“) si svoju povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. voči úradu nespĺnila.

Spoločnosť GEON bola zapísaná dňa 15. 03. 2005 do Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka číslo: 4933/B. Spoločnosť GEON je držiteľom povolenia č. 2006E 0176 – 13. zmena z 19. 11. 2013 na predmet podnikania elektroenergetika s rozsahom podnikania distribúcia elektriny, dodávka elektriny.

Úrad listom ev. č. 22178/2021/BA z 17. 08. 2021 oznámil spoločnosti GEON začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty za porušenie zákona č. 250/2012 Z. z. V oznámení o začatí správneho konania úrad oznámil spoločnosti GEON, že podkladom pre vydanie rozhodnutia vo veci uloženia pokuty bude úradom zistené porušenie zákona č. 250/2012 Z. z.

Podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. prevádzkovateľ sústavy, organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľ siete alebo prevádzkovateľ zásobníka je povinný predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku do 60 dní odo dňa, kedy sa zmenili podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený, vrátane zmien vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Úrad vydal s účinnosťou od 01. 09. 2020 vyhlášku č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška úradu č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 181/2020 Z. z.“).

Kontrolou plnenia povinnosti podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. úradom bolo zistené, že spoločnosť GEON nepredložila v čase od 02. 09. 2020 do 60 dní, t. j. do 31. 10. 2020 úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku na základe zmien ustanovených vo vyhláške č. 181/2020 Z. z.

Nakoľko dňa 01. 09. 2020 nadobudla účinnosť vyhláška č. 181/2020 Z. z., došlo k rozsiahlej zmene právnej úpravy v obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktorá sa okrem iného týkala údajov poskytovaných výrobcom elektriny, postupu pri zmene dodávateľa elektriny a zmeny bilančnej skupiny, zisťovania spotreby alebo dodávky elektriny pre odberné alebo odovzdávacie miesto pri zmene dodávateľa elektriny alebo pri zmene bilančnej skupiny. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že spoločnosť GEON bola povinná zapracovať pravidlá trhu do svojho prevádzkového poriadku a predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku odo dňa, kedy nastali zmeny vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. od 02. 09. 2020 v lehote najneskôr do 31. 10. 2020.

Podľa § 13 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. vecnou reguláciou je aj rozhodovanie o schválení prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy, organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa zásobníka.

Podľa § 13 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. úradom vydané rozhodnutia podľa odseku 2 písm. a) až c), e), m) a n) sú záväzné pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom.

Z vyššie uvedených ustanovení jednoznačne vyplýva, že schvaľovanie prevádzkového poriadku predstavuje výkon pôsobnosti úradu v oblasti vecnej regulácie, ktorá je samostatným druhom regulácie vykonávanej nezávisle od cenovej regulácie a prostredníctvom ktorej úrad vytvára vhodné podmienky pre vznik a existenciu fungujúceho prostredia v oblasti regulácie elektroenergetiky. Porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. zo strany spoločnosti GEON negatívne ovplyvnilo výkon pôsobnosti úradu v zmysle právomocí zverených mu zákonom č. 250/2012 Z. z. Jednou z najdôležitejších úloh úradu v rámci regulácie sieťových odvetví je ochrana odberateľov, ktorí vystupujú v zmluvných vzťahoch s regulovanými subjektmi ako slabšia strana. Preto je výkon dohľadu nad znením prevádzkových poriadkov esenciálnou činnosťou úradu nevyhnutnou k dosiahnutiu ochrany konečných odberateľov. Prevádzkové poriadky, ktoré sú záväzné pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom, musia byť v súlade s platnou právnou úpravou, a to v celom ich rozsahu.

Správny orgán konštatuje, že závažnosť konania spoločnosti GEON zvyšuje aj samotná skutočnosť, že nekonaním spoločnosti GEON nastala situácia, kedy aktuálne platné a účinné pravidlá trhu neboli zapracované do prevádzkového poriadku, pričom prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy je záväzný pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy a zároveň aj pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou. V prípade zistenia dopustenia sa spáchania správneho deliktu zo strany regulovaného subjektu je úrad ako správny orgán povinný uložiť regulovanému subjektu sankciu, a to pokutu. Táto povinnosť mu vyplýva priamo zo zákona č. 250/2012 Z. z.

Správny orgán listom ev. č. 22178/2021/BA z 17. 08. 2021 oznámil spoločnosti GEON, že pred vydaním rozhodnutia má možnosť podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov oboznámiť sa s podkladom pre rozhodnutie, so spôsobom jeho zistenia, vyjadriť sa k podkladu pre rozhodnutie, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie do 7 pracovných dní odo dňa doručenia tohto oznámenia.

Spoločnosť GEON sa v úradom určenej lehote vyjadrila listom z 06. 09. 2021 zaevidovaným pod ev. č. 23807/2021/BA (ďalej len „vyjadrenie“), v ktorom okrem iného uviedla, že úrad konštatuje, že zistil, že spoločnosť GEON nepredložila v čase od 02. 09. 2020 do 60 dní, t. j. do 31. 10. 2020 úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku na základe zmien ustanovených vo vyhláske č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska úradu č. 24/2013 Z. z., čím porušila povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. a dopustila sa správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. ae) zákona č. 250/2012 Z. z.

Spoločnosť GEON vo svojom vyjadrení uviedla, že podľa ustanovenia § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. prevádzkovateľ sústavy, organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľ siete alebo prevádzkovateľ zásobníka je

povinný predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku do 60 dní odo dňa, kedy sa zmenili podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený, vrátane zmien vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Spoločnosť GEON vo svojom vyjadrení uviedla, že úrad však neuvádza vysvetlenie, aké konkrétne podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený, mali byť zmenené.

Ďalej spoločnosť GEON vo svojom vyjadrení uviedla, že má za to, že zámerom zákonodarcu iniciovať zmenu prevádzkového poriadku nebola každá zmena všeobecne záväzných právnych predpisov, ale len taká, ktorou dochádza k podstatnej zmene okolností (podmienok), za ktorých bol prevádzkový poriadok vydaný. Spoločnosť GEON uvádza, že za okolnosť odôvodňujúcu zmenu prevádzkového poriadku pritom celkom nepochybne možno považovať vydanie nového vzorového prevádzkového poriadku úradom, na ktorý sa odvoláva ustanovenie § 15 ods. 6 prvá veta zákona č. 250/2012 Z. z. Spoločnosť GEON uvádza, že uvedené totiž vyplýva z ustanovenia § 19 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého „Prevádzkovateľ distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej siete je povinný vypracovať prevádzkový poriadok podľa vzorového prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy alebo vzorového prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej siete vydaného úradom, pričom prevádzkovateľ distribučnej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej siete zohľadní osobitné podmienky prevádzkovania svojej distribučnej sústavy alebo distribučnej siete.“

Spoločnosť GEON vo svojom vyjadrení tiež uviedla, že opačný výklad smerujúci k tomu, aby každá zmena všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý sa nejakým spôsobom dotýka prevádzkového poriadku prevádzkovateľov distribučných sústav, predstavovala dôvod na zmenu prevádzkového poriadku, by bol príliš formalistický, pričom podľa ustálenej judikatúry, „...nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení príliš formalistický prístup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti... (správny orgán) nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematické súvislosti alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu“ (nález Ústavného súdu SR spis. zn. ÚS 306/2010 z 08. 12. 2010).

Ďalej spoločnosť GEON vo vyjadrení uviedla, že podobne Ústavný súd Slovenskej republiky, PL. ÚS 17/08 z 20. 05. 2009 konštatuje: „Materiálny právny štát sa nezakladá na zdanlivom dodržiavaní práva či na formálnom rešpektovaní jeho obsahu spôsobom, ktorý predstiera súlad právne významných skutočností s právnym poriadkom. Podstata materiálneho právneho štátu spočíva v uvádzaní platného práva do súladu so základnými hodnotami demokraticky usporiadanej spoločnosti a následne v dôslednom uplatňovaní platného práva bez výnimiek založených na účelových dôvodoch.“

Spoločnosť GEON má za to, že uvedená judikatúra je relevantná v tomto prípade o to viac z dôvodu, že samotnú formuláciu predmetného ustanovenia („podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený“) nie je možné považovať za dostatočne jednoznačnú a identifikovateľnú.

Spoločnosť GEON tiež uviedla, že pri hodnotení správnych deliktov je žiaduce brať do úvahy aj materiálnu nebezpečnosť konania, aby príliš formalistická aplikácia nebola nespravodlivá a neprimeraná. Spoločnosť GEON tiež uviedla, že na dôvažok možno dať do pozornosti aj nespochybniteľnú vôľu spoločnosti GEON plniť zákonné povinnosti, keď bezodkladne po upozornení zo strany úradu predložila návrh na schválenie zmeny prevádzkového poriadku, ktorý bol schválený rozhodnutím č. 0015/2021/E-PP z 30. 06. 2021.

V závere svojho vyjadrenia spoločnosť GEON uviedla, že z dôvodov uvedených vyššie žiada úrad, aby správne konanie o uložení pokuty zastavil, a to v celom rozsahu.

Správny orgán k vyjadreniu spoločnosti GEON o tom, že úrad neuvádza vysvetlenie, aké konkrétne podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený, mali byť zmenené, uvádza, že z ustanovenia § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z., ktoré porušila spoločnosť GEON, vyplýva, že predloženie návrhu na zmenu prevádzkového poriadku sa viaže na zmenu podmienok, vrátane zmien vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. regulovaný subjekt je povinný predložiť návrh na zmenu prevádzkového poriadku ak sa zmenili podmienky. Pričom zmenu podmienok jednoznačne deklarovala vyhláška č. 181/2020 Z. z.

Nadobudnutím účinnosti vyhlášky č. 181/2020 Z. z. dňa 01. 09. 2020 došlo k rozsiahlej zmene právnej úpravy v obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktorá sa okrem iného týkala údajov poskytovaných výrobcom elektriny, postupu pri zmene dodávateľa elektriny a zmeny bilančnej skupiny, zisťovania spotreby alebo dodávky elektriny pre odberné alebo odovzdávacie miesto pri zmene dodávateľa elektriny alebo pri zmene bilančnej skupiny.

Je nepopierateľné, že rozsiahlou zmenou právnej úpravy, ktorá nastala nadobudnutím účinnosti vyhlášky č. 181/2020 Z. z., sa zmenili podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený.

Na základe vyššie uvedených skutočností správny orgán konštatuje, že spoločnosť GEON bola povinná zapracovať pravidlá trhu do svojho prevádzkového poriadku a predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku odo dňa, kedy nastali zmeny vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. od 02. 09. 2020 v lehote najneskôr do 31. 10. 2020.

Správny orgán k vyjadreniu spoločnosti GEON o tom, že za okolnosť odôvodňujúcu zmenu prevádzkového poriadku pritom celkom nepochybne možno považovať vydanie nového vzorového prevádzkového poriadku úradom, na ktorý sa odvoláva ustanovenie § 15 ods. 6 prvá veta zákona č. 250/2012 Z. z. a tiež o tom, že uvedené totiž vyplýva z ustanovenia § 19 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, uvádza, že ustanovenie § 19 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z. z. je samostatnou povinnosťou odlišnou od povinnosti podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z., ktorej porušenie je samostatným deliktom podľa zákona č. 251/2012 Z. z. Nesplnením svojej povinnosti ustanovenej v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. sa spoločnosť GEON dopustila v zmysle tohto rozhodnutia správneho deliktu podľa zákona č. 250/2012 Z. z.

Ďalej správny orgán k vyjadreniu spoločnosti GEON o tom, že za okolnosť odôvodňujúcu zmenu prevádzkového poriadku pritom celkom nepochybne možno považovať vydanie nového vzorového prevádzkového poriadku úradom, na ktorý sa odvoláva ustanovenie § 15 ods. 6 prvá veta zákona č. 250/2012 Z. z., uvádza nasledovné.

Podľa § 15 ods. 6 prvej vety zákona č. 250/2012 Z. z. prevádzkovateľ sústavy, organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľ siete alebo prevádzkovateľ zásobníka je povinný prvýkrát predložiť úradu návrh prevádzkového poriadku, vypracovaný v súlade so vzorovým prevádzkovým poriadkom pri distribúcii elektriny a distribúcii plynu, a so zapracovanými pravidlami trhu, na schválenie do 15 dní od doručenia povolenia.

Podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. prevádzkovateľ sústavy, organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľ siete alebo prevádzkovateľ zásobníka je povinný predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku do 60 dní odo dňa, kedy sa zmenili podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený, vrátane zmien vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Správny orgán uvádza, že je možné bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že z ustanovenia § 15 ods. 6 prvá veta zákona č. 250/2012 Z. z. vyplýva okrem iného povinnosť pre regulovaný subjekt predložiť úradu návrh prevádzkového poriadku, vypracovaný v súlade so vzorovým prevádzkovým poriadkom do 15 dní od doručenia povolenia, avšak z ustanovenia § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. vyplýva, že predloženie návrhu na zmenu prevádzkového poriadku sa viaže na zmenu podmienok, vrátane zmien vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. regulovaný subjekt je povinný predložiť návrh na zmenu prevádzkového poriadku ak sa zmenili podmienky. Zmenu podmienok jednoznačne deklarovala vyhláška č. 181/2020 Z. z. Ďalej správny orgán konštatuje, že opierajúc sa o gramatický, jazykový a logický výklad ustanovenia § 15 ods. 6 prvej aj druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. zákonodarca neukladá povinnosť úradu zverejniť nový vzorový prevádzkový poriadok na svojom webovom sídle. Na webovom sídle úradu sa nachádza vzorový prevádzkový poriadok, ktorý bol zverejnený ešte na základe prechodného ustanovenia § 45 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z., ktorý súvisí s ustanovením § 15 ods. 6 prvej vety zákona č. 250/2012 Z. z.

Podľa ustanovenia § 45 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. platí, že úrad vypracuje do 31. marca 2013 vzorový prevádzkový poriadok prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, vzorový prevádzkový poriadok prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy a vzorový prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej siete. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej siete zapracujú osobitné podmienky prevádzkovania svojej distribučnej sústavy alebo distribučnej siete do vzorového prevádzkového poriadku a predložia ho na schválenie úradu najneskôr do 31. mája 2013.

Toto citované ustanovenie § 45 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. nie je platné univerzálne do budúcnosti na všetky zmeny v prevádzkových poriadkoch, ale bolo záväzné v čase prijatia nového zákona č. 250/2012 Z. z. v roku 2012 a následne so zapracovaním zmien do vzorového prevádzkového poriadku najneskôr do 31. 05. 2013.

Dôvodom nesplnenia si zákonnej povinnosti včas zo strany regulovaného subjektu nemôže byť nevydanie alebo nezverejnenie nového znenia vzorového prevádzkového poriadku úradom. Spoločnosť GEON sa vo svojom vyjadrení snaží navodiť dojem, že nemohla zapracovať zmeny do prevádzkového poriadku z dôvodu, že úrad na svojom

webovom sídle nezverejnil nový vzorový prevádzkový poriadok so zapracovanými zmenami. Opierajúc sa o znenie § 15 ods. 6 prvej aj druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. je však uvedené neakceptovateľné, keďže spoločnosť GEON navodzuje dojem, že možnosť splnenia povinnosti v zmysle § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. je naviazaná na neexistujúcu, resp. fiktívnu povinnosť, ktorú úrad v zmysle ustanovení zákona č. 250/2012 Z. z. nemá. Z vyššie uvedeného nepochybne vyplýva, že nie je možné podmieniť splnenie povinnosti regulovaným subjektom podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. tým, že úrad zverejní vzorový prevádzkový poriadok so zapracovanými zmenami v súlade s vyhláškou č. 181/2020 Z. z. Inak povedané, úrad si svoju povinnosť v zmysle § 45 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. s poukazom na § 15 ods. 6 prvej vety zákona č. 250/2012 Z. z. splnil a v zmysle § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. úrad nie je povinný zverejniť nový vzorový prevádzkový poriadok na webovom sídle úradu.

Ďalej správny orgán k vyjadreniu spoločnosti GEON o tom, že výklad smerujúci k tomu, aby každá zmena všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý sa nejakým spôsobom dotýka prevádzkového poriadku prevádzkovateľov distribučných sústav, predstavovala dôvod na zmenu prevádzkového poriadku, by bol príliš formalistický, uvádza nasledovné. Dňa 01. 09. 2020 nadobudla účinnosť vyhláška č. 181/2020 Z. z., ktorou sa zmenila a doplnila vyhláška úradu č. 24/2013 Z. z., čím došlo k markantnej a rozsiahlej zmene právnej úpravy v obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktorú bolo potrebné zapracovať regulovanými subjektmi do ich prevádzkových poriadkov. Je potrebné zdôrazniť, že táto zmena právnej úpravy sa napríklad týkala údajov poskytovaných výrobcami elektriny, postupu pri zmene dodávateľa elektriny a zmeny bilančnej skupiny, zisťovania spotreby alebo dodávky elektriny pre odberné alebo odovzdávacie miesto pri zmene dodávateľa elektriny alebo pri zmene bilančnej skupiny. Na základe ustanovenia § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. bola spoločnosť GEON teda povinná predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku so zapracovanými zmenami rozsiahleho charakteru, ktoré boli prijaté vyhláškou č. 181/2020 Z. z.

Keďže je jednou z najdôležitejších úloh úradu v rámci regulácie sieťových odvetví dbať na ochranu odberateľov, ktorí vystupujú v zmluvných vzťahoch s regulovanými subjektmi ako slabšia strana, okrem iných činností tak úrad vykonáva dohľad nad znením prevádzkových poriadkov, čo prispieva k dosiahnutiu ochrany konečných odberateľov. Prevádzkové poriadky, ktoré sú záväzné pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom, musia byť v súlade s platnou právnou úpravou, a to v celom ich rozsahu.

Z uvedeného správny orgán má za to, že vyhláška č. 181/2020 Z. z., ktorou sa zmenila a doplnila vyhláška úradu č. 24/2013 Z. z. nespôsobila formálnu alebo minimálnu zmenu právneho predpisu, ale naopak, jednalo sa o markantnú zmenu, ktorú bolo potrebné regulovanými subjektmi reflektovať v ich prevádzkových poriadkoch.

Správny orgán k žiadosti spoločnosti GEON v závere jej vyjadrenia o zastavenie správneho konania o uložení pokuty, a to v celom rozsahu, uvádza, že má za dostatočne preukázané, že spoločnosť GEON nepredložila úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku so zapracovanými zmenami odo dňa, kedy nastali zmeny vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. od 02. 09. 2020 v lehote najneskôr do 31. 10. 2020. Správny orgán uvádza, že má za dostatočne preukázané, že spoločnosť GEON porušila povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z., čím sa dopustila správneho deliktu uvedeného vo výroku tohto rozhodnutia.

V prípade zistenia, že regulovaný subjekt sa dopustil spáchania správneho deliktu, je úrad ako správny orgán povinný uložiť regulovanému subjektu sankciu, pokutu, pričom mu táto povinnosť vyplýva priamo zo zákona č. 250/2012 Z. z.

Na základe vyššie uvedeného považuje správny orgán žiadosť spoločnosti GEON v závere jej vyjadrenia o zastavenie správneho konania o uložení pokuty, a to v celom rozsahu, za neopodstatnenú.

Správny orgán však pri ukladaní pokuty v zmysle tohto rozhodnutia posúdi všetky jemu známe alebo spoločnosťou GEON navrhnuté poľahčujúce a priťažujúce okolnosti a následne pristúpi k uloženiu sankcie. Správny orgán tak prihliadol okrem iného na vyjadrenie spoločnosti GEON o tom, že pri hodnotení správnych deliktov je žiaduce brať do úvahy aj materiálnu nebezpečnosť konania, aby príliš formalistická aplikácia nebola nespravodlivá a neprimeraná, pričom dáva pozornosť jej nespochybniteľnú vôľu plniť zákonné povinnosti, keď bezodkladne po upozornení zo strany úradu predložila návrh na schválenie zmeny prevádzkového poriadku, ktorý bol schválený rozhodnutím č. 0015/2021/E-PP z 30. 06. 2021. Správny orgán tak pri určovaní výšky pokuty zohľadnil ako poľahčujúcu okolnosť skutočnosť, že spoločnosť GEON pristúpila k náprave protiprávneho stavu tým, že doručila úradu dňa 14. 06. 2021 návrh na schválenie prevádzkového poriadku.

Po preskúmaní skutkového stavu je evidentné a preukázané, že spoločnosť GEON ignorovala rozsiahlu a významnú novelizáciu obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktorá bola deklarovaná vyhláškou č. 181/2020 Z. z.

Správny orgán preskúmal všetky podklady potrebné pre zistenie skutočného stavu veci a dospel k záveru, že spoločnosť GEON porušila zákon č. 250/2012 Z. z. Správny orgán pri ukladaní pokuty spoločnosti GEON podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. vo výške 1 300,- eur za porušenie povinnosti uvedenej vo výroku tohto rozhodnutia bol viazaný kritériami voľného hodnotenia dôkazov a správnej úvahy podľa § 36 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. Pri určovaní výšky uvedenej pokuty správny orgán prihliadol najmä na spôsob, čas trvania a možné následky protiprávneho stavu.

Správny orgán v rámci správneho konania zhodnotil všetky dôkazy, skutočnosti svedčiace v prospech aj v neprospech spoločnosti GEON jednotlivo aj v ich vzájomných súvislostiach. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uviedol ustanovenia dotknutých právnych predpisov, z ktorých úrad vychádzal pri konštatovaní porušenia zákona spoločnosťou GEON a ktoré správny orgán použil ako východisko pre kvalifikáciu správneho deliktu vo výroku rozhodnutia. Následne správny orgán s použitím správnej úvahy rozvinul výklad príslušných ustanovení zákona, na základe ktorých dospel k záveru preukázaného porušenia zákona č. 250/2012 Z. z.

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty vzal do úvahy skutočnosť, že spoločnosť GEON je povinná dodržiavať všetky zákonom ustanovené povinnosti, za dodržiavanie ktorých zodpovedá a je povinná sledovať všetky zmeny v príslušných všeobecne záväzných právnych predpisoch. Správny orgán zohľadnil fakt, že je jednou zo základných povinností spoločnosti GEON plniť si povinnosti, ktoré jej vyplývajú z platnej právnej úpravy upravujúcej oblasť regulácie sieťových odvetví.

Zároveň správny orgán prihliadol aj na skutočnosť, že podmienkou pre vydanie povolenia na vykonávanie regulovanej činnosti distribúcia elektriny je určenie zodpovedného zástupcu, ktorý zodpovedá za odborné vykonávanie povolenej činnosti podľa zákona č. 251/2012 Z. z. Cieľom inštitútu zodpovedného zástupcu je zabezpečiť odborný a legálny výkon podnikania prevádzkovateľa distribučnej sústavy v oblasti energetiky. Spoločnosť GEON má byť odborne spôsobilá osoba, ktorá je povinná vykonávať regulovanú činnosť v súlade s platnou legislatívou.

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty zároveň zohľadnil skutočnosť, že spoločnosť GEON pristúpila k náprave protiprávneho stavu tým, že doručila úradu dňa 14. 06. 2021 návrh na schválenie prevádzkového poriadku.

Správny orgán prihliadol na čas trvania protiprávneho stavu, ktorý trval od 01. 11. 2020 do 13. 06. 2021. Zároveň správny orgán zohľadnil skutočnosť, že po celý čas trvania zisteného porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. aktuálne platné a účinné pravidlá trhu neboli zapracované do prevádzkového poriadku. Správny orgán dodáva, že aj napriek tomu, že v prípade porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. ide o administratívnu povinnosť spoločnosti GEON, avšak úradom schválený prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy je záväzný nielen pre samotného prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ale pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou, čiže aj pre odberateľov, ktorí v zmluvných vzťahoch s regulovanými subjektmi vystupujú ako slabšia strana. Úrad v rámci svojich kompetencií zverených mu zákonom č. 250/2012 Z. z. zabezpečuje dohľad nad znením prevádzkových poriadkov, ktorých aktuálnosť je nevyhnutná k dosiahnutiu ochrany odberateľov a zároveň k dosiahnutiu fungujúceho prostredia v oblasti regulácie elektroenergetiky.

Ďalej správny orgán ako prítiažujúcu okolnosť vyhodnotil aj skutočnosť, že sa spoločnosť GEON dopustila v zmysle ustanovenia § 36 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. správneho deliktu opakovane do 3 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia č. 0012/2019/K o uložení pokuty vo výške 1 500,- eur z 13. 02. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13. 03. 2019, to znamená, že správny orgán vzal do úvahy skutočnosť, že spoločnosť GEON bola upozornená na dodržiavanie platných právnych predpisov v oblasti regulácie sieťových odvetví a aj napriek tomu sa dopustila opakovane správneho deliktu.

Po posúdení, zvážení a zohľadnení všetkých okolností týkajúcich sa spôsobu, času trvania a možných následkov porušenia povinnosti, správny orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Uloženie pokuty za porušenie zákona č. 250/2012 Z. z. vo výške 1 300,- eur, ktorá je na spodnej hranici zákonom ustanovenej sadzby, považuje správny orgán za primerane represívne a dostatočné preventívne opatrenie voči spoločnosti GEON. Preventívna úloha postihu nespočíva iba v účinku proti spoločnosti GEON (individuálne pôsobenie). Postih musí mať silu odradiť od nezákonného postupu aj iných nositeľov rovnakých zákonných povinností (generálne pôsobenie); tento účinok potom môže vyvolať iba postih zodpovedajúci významu chráneného záujmu včas a vecne správne vyvođený. V prípade, že ide o finančný postih, musí byť tento citeľný v majetkovej sfére delikventa, a teda musí v sebe obsahovať aj zložku represívnu.

Správny orgán listom ev. č. 22178/2021/BA z 17. 08. 2021 oznámil spoločnosti GEON, že pred vydaním rozhodnutia má možnosť podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov oboznámiť sa s podkladom pre rozhodnutie, so spôsobom jeho zistenia, vyjadriť sa k podkladu pre rozhodnutie, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho

doplnenie do 7 pracovných dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. Spoločnosť GEON sa v určenej lehote písomne vyjadrila. Správny orgán pri vydávaní rozhodnutia nepoužil podklady, ktoré by účastníkovi konania neboli známe.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu môže účastník konania podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor kontroly, Bajkalská 27, P.O.BOX 12, 820 07 Bratislava 27. Rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov nadobudlo právoplatnosť, je preskúmateľné súdom.

Ing. Olga Leitgebová
poverená riadením odboru kontroly

Rozhodnutie sa doručí: GEON, a.s., Horská 11/C, 831 52 Bratislava